

UTTANRÍKISPOLITIKKUR OVAST Á BREDDAN HJÁ VALEVNUNUM

Føroysku valevnini til valið hósdagin fara at leggja seg eftir at fylgja við í uttanríkispolitikkinum hjá Danmark

ÁRNI GREGERSEN

Tey fólk, sum eftir fólka-tingsvalið í næstu viku, fara at umboða Føroyar leggja øll stóran dent á at fáa ávirkan á uttanríkispolitisku viðurskiptini hjá Føroyum.

Gjøgnum valsendingarnar og framløgur í blaðnum og á elektronisku miðlunum, gera tey so at siga øll vart við, at tað er umráðandi, at tey sleppa at fylgja við í tí uttanríkispolitikki, sum hevur við Føroyar at gera.

Hetta hevur altíð verið ein spurningur, sum hevur havt áhuga hjá føroyskum politikarum, men stríðið um makrelin og ES-boykottið av Føroyum hevur skerpað áhugan fyri at sleppa at sita við borðið, har uttanríkispolitisku avgerðirnar verða tiknar.

Í Fólkinginum er tað soleiðis, at tað er í Udenrigspolitisk Nævn at alt verður viðgjørt. Tað er eisini har, stjórnin greiðir parlamentarisku skipanini frá, hvat hon ætlar at gera í serligum førum.

Situr har

Í tí valskeiðið, sum júst er endað, hevur annað av føroysku umboðunum havt fast sæti í Udenrigspolitisk Nævn.

Edmund Joensen, Sambandsflokkurin, hevur á Fólkingið sætt samstarv við flokkin Vinstra. Gjøgnum hetta samstarv tryggjaði hann sær fast sæti í Udenrigspolitisk Nævn.

– Tað er í hesi nevndini, at vit fá alt at vita. Hinvegin so er hetta ein nevnd, sum gevur okkum tagnarskyldu, sigur føroyski fólkatingsmaðurin.

Hann sigur eisini, at bæði hann sjálvur og Sjúrdur Skaale, Javnaðarflokkurin, hava avtalu við ávikavist Vinstra og Javnaðarflokkin um, at tá ið mál við føroyskum áhuga verða viðgjörd í øðrum nevndum, so kunnu teir fáa pláss í nevndunum.

Htta ber til, tí teir stóru flokkarnir hava meira enn ein nevndarlim í stóru nevndunum, og so kann ein víkja fyri føroysku umboðanini.

Stórus áhugi

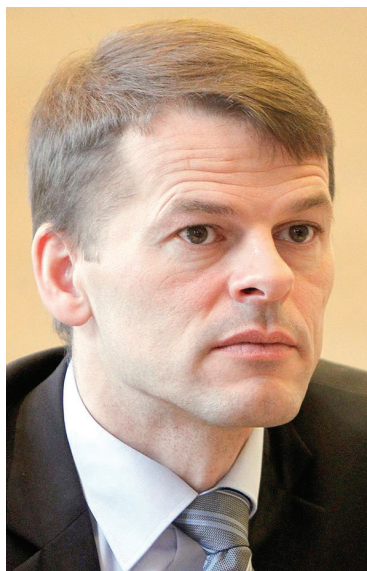
Ongin ivi er um, at tað var málið við boykotti og at donsku havnirnar vórðu stongdar fyri føroyskum skipum, sum aftur hevur vakt áhugan fyri uttanríkispolitikkinum hjá donsku stjórnini og danska Fólkinginum.

Av føroysku flokkunum sigur Framsókn til dømis, at:

– Framsókn leggur stóran dent á, at vit føroyingar skulu umboða

okkum sjálvar á støðum, haðani hendan ávirkanin kemur. Vit skulu hava ein miðvísan uttanríkispolitikk, sum styrkir okkara sjálvsfatan og virðing, gevur okkum vitan og

Bårdur Nielsen, Sambandsflokkurin heldur, at tað ikki bert er ES lóggáva, sum rekur inná okkum, men meira at kalla altjóða lóggáva.

perspektiv og mennir okkara búskap.

Tjóðveldi sigur, at flokkurin fer hvønn einasta dag at verja avgerðarrætting hjá føroyska fólkinum.

Ongin lóggáva, ES regla ella uttanríkispolitisk avgerð skal setast í gildi í Føroyum uttan at føroyingar sjálvir hava samtykt tað, sigur Tjóðveldi.

Fólkaflokkurin hevur eisini boðað frá, at fáa tey umboðið, so skal tað verja Føroyar móti ágangi frá ES og øðrum á uttanríkispolitiska økinum.

Hinir flokkarnir siga stórt sæð tað sama. Sjálvstýrisflokkurin sigur seg ikki vilja leggja seg útí danskan innanríkispolitikk, tá ið tað onki hevur við Føroyar at gera, men eisini teir vilja hava at vita, hvar fyriferst á uttanríkispolitiska økinum.

Tættari at ES

Ongin ivi er um, at føroysku flokkarnir ikki ynskja limaskap í ES. Tað hava tey sagt ferð eftir ferð undir valstríðnum.

Viðhvørt hava aðrir flokkar lagt umboðini fyri Sambandsflokkinn og Javnaðarflokkin undir at teir arbeiða fyri føroyskum limaskapi í ES, men

flokkarnir siga báðir, at talan er um samstarv, men ikki um limaskap.

Tað eru nógv viðurskipti sum gera, at Føroyar, um vit vilja tað ella ei, nærkast ES.

Hópur av lóggávu, sum verður samtykt í Danmark og seinni í Føroyum, er kjölfest í ES lóggávu.

– Men hetta er ikki bert ES lóggáva, men altjóða lóggáva, sum vit noyðast at fylgja fyri ikki at verða hildin uttanfyri altjóða samfelagið, sigur Bárður Nielsen, næstformaður í Sambandsflokkinum.

Hendan lóggávan byggir sum nevnt á ES-lóggávu, sum aftur er grundað á tað sama, sum altjóða lóggáva á búskapr-, vinnu- og umhvørvisøkinum.

Flokkarnir siga, hóast teir á ongan hátt ynskja ES limaskap, at teir vilja, at handilssambandið millum Føroyar og ES verður gjørt betri.

ES er ein ómetaliga stórus marknaður fyri føroyskan útflutning, men enn eru nógv forðingar fyri, at serliga meirviðgjördar fiskavørur sleppa innum tolmúrini hjá ES.

Tað eru serliga londini, sum fáast við fiskivinnu, sum leggja forðingar

fyri, at føroyignar higartil hava fingið eina betri avtalu.

Vinnan hevur tí roynt at finna aðrar møguleikar at sleppa av við fiskavørur og tað vísir seg, at bæði marknaðurin í Russlandi og Kína er vaksandi.

Men vinnan vil helst, at froyskar fiskavørur sleppa inn um tollmúrini í ES, tí tað vísir seg ofta lættari at handla við marknaðir, sum eru kendir frammanundan.

Politikkurin

Samanumtikið er onki sum bendir á, at tey sum stilla upp til fólka-tingsvalið, fara at arbeiða so nógv øðrvísi enn fólkatingsumboðini higartil hava gjørt.

Visandi til grein í seinasta blað vísir tað seg, at fólkatingsumboðini brúka ein stóran part av orku til at hjálpa føroyingum, sum renna seg fastar í donskum skipanum.

Tey sleppa á nevndarfundir og ávirka so danskar politikarar og embætisfólk, so nógv tey við sínari persónsmensku klára.